

ПАТОЛОГІЯ ЯЄЧНИКІВ У КОРІВ-ПЕРВІСТОК

Ревунець А.С., к.вет.н.

Постановка проблеми. Неплідність корів і телиць залишається актуальною проблемою ветеринарної медицини, завдає значних економічних збитків, гальмує розвиток молочного скотарства. Порушення відтворної здатності тварин обумовлюють патологічні процеси, які розвиваються у геніталіях і викликають неплідність. Серед гінекологічних захворювань особливу увагу слід зауважити на функціональні розлади яєчників [1, 2]. Як свідчать дослідники, неплідність корів, обумовлена патологією яєчників, може сягати від 5 до 30% і більше від усіх виявлених гінекологічних хвороб. За таких умов функціональні розлади яєчників, або їх комбіновані патології у корів-первісток залишаються актуальною проблемою ветеринарної медицини і потребують детального їх вивчення.

Аналіз останніх досліджень. Патологічні процеси, що розвиваються в статевих органах корів, розділяють на 5 груп: порушення функції яєчників та матки; запальні процеси; ускладнення дисфункцій та запальних процесів; новоутворення статевих органів; вродженні аномалії. Всі гінекологічні хвороби є безпосередньою причиною неплідності, оскільки несприятливі умови існування призводять до виникнення тієї чи іншої патології репродуктивних органів або створюють сприятливий фон для дії патогенних факторів [4, 5].

Функціональні розлади і запальні процеси в статевих органах корів-первісток

виникають після важкого отелення та проникненні в статеві органи збудників інфекції. У зв'язку з цим є очевидна необхідність проведення щоквартальної гінекологічної диспансеризації та діагностики стану статевих органів шляхом ретельного клініко-гінекологічного дослідження корів-первісток [3].

Матеріал та методика досліджень. Дослідження проведені протягом року в ПСП «Україна», ПСП «Саверці», ПАФ «Єрчики» Попільнянського району Житомирської області, на коровах первістках української чорно-рябої та червоно-рябої, голштинської чорнорябої молочних порід віком 2,6-3,2 роки, середньої вгодованості, живою масою 450-550 кг із середньою молочною продуктивністю від 4,5 до 7 тис кг. Всі тварини знаходяться в господарствах, що функціонують у зоні Лісостепу Житомирщини. Умови утримання і годівлі тварин у всіх господарствах були однаковими. В стійловий період корови – первістки користувалися пасивним моціоном, але нерегулярно, тип годівлі силосно-концентратний. У весняно-літній період коровам згодовували корми зеленого конвеєра та концентровані корми.

Спостереження проводились під час отелення, в післяотельний період та протягом 305 дів лактації. Гінекологічну диспансеризацію проводили щоквартальну.

Об'єкт досліджень – корови-первістки протягом 305 днів після отелення.

Результати досліджень. За результатами щоквартальної гінекологічної диспансеризації, 540 корів - первісток, було виявлено 336, тільких 29 сумнівно тільких і 175 неплідних, що становить 32,4% від загальної кількості досліджених. При цьому виявлено персистентне жовте тіло лівого яєчника в 9,1%, правого – 5,1%, фолікулярну кіста лівого яєчника – 3,4%, правого – 6,3%, гіпофункцію (гіпотрофію) яєчників - 9,2%, лютеїнові кісти одного яєчника – 4,0%, гіпофункцію і персистентне жовте тіло яєчника в - 2,9%, атонію матки і персистентне жовте тіло яєчника - 4,0%, атонію матки, фолікулярну кісту правого яєчника – в 3,4%, атонію матки, лютеїнові кісти та склероз яєчника - в 1,1%, атонію матки і гіпофункцію яєчників – в 3,4%. Окрім цього діагностували полікістоз і гіперплазію маткових залоз – в 0,6%, атонію матки, фолікулярну кісту і гіпофункцію яєчника – в 3,4%, кістозну гіперплазію маткових залоз і склероз яєчника – в 0,6%, і склероз яєчника – в 1,1%, атрофію матки і склероз яєчників – в 1,7%. В окремих випадках зустрічалися функціональні розлади яєчників і матки, запальні процеси матки, яєчників і маткових труб. Оофорит і двосторонній сальпігініт було діагностовано в 0,6%, сальпігініт, полікістоз і склероз яєчника – 0,6%, сальпігініт, полікістоз яєчника, гідромету – 0,6%, фолікулярні кісти, сальпігініт, хронічний ендометрит і кістозна гіперплазія маткових залоз – в 1,1% корів.

Отже, гінекологічні захворювання корів-первісток, що проявляються лише функціональними розладами яєчників становлять 41,7%, функціональними розладами яєчників і матки - 19,3% функціональні розлади яєчників матки та ускладнення дисфункціональних розладів, сумісно з запальними процесами матки, яєчників і яйцеводів – в 2,9%. Виходячи з наведеного можна зробити висновок, що неплідність 63,9% корів – первісток обумовлена функціональними розладами яєчників, змішаними ускладненнями дисфункцій та запальних процесів матки, яєчників і маткових труб а лише – в 36,1% припадає на дисфункції та ускладненні запальні процеси матки. Із 175 неплідних корів після проведеного лікування 18 - 24% було вибракувано за причин гінекологічних захворювань.

Висновки. Причиною неплідності 41,7% корів-первісток являються функціональні розлади яєчників - дисфункція яєчників і матки, 2,9% - становлять змішані функціональні розлади яєчників і матки.

Дисфункція та ускладнення запальних процесів у матці реєструється у 36,1% корів-первісток.

Використані джерела інформації

1. Власенко В.В. Анафродизія та методи відновлення відтворної функції у корів. –

Автореф. дис. канд. вет. наук .- К., 2005.-19с.

2. Косенко М.В. Диспансеризація в системі профілактика неплідності і контролю відтворної функції сільськогосподарських тварин .- К.: Урожай, 1990.-232с.

3. Ревунець А.С. Застосування біологічно активних речовин при різних формах дисфункції яєчників у корів первісток / Науков. вісник. Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології ім. С.З. Гжицького . Т12,№2(44) Ч.1.- Львів.-2010.-С.262-267.

4. Харута Г.Г. Прогнозування і корекція заплідненості корів: Методичні рекомендації для лікарів ветеринарної медицини та техніків штучного осіменіння корів і телиць ./ Білоцерків. держ. с.-г. ін-т. Укл. Г.Г. Харута .- Біла Церква, 1994 .- 9с.

5. Хомин С.П. Етіопатогенез і значення акушерської патології в етіології неплідності корів / Наук. вісник Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького.-Т.4 (35).-Львів.-2002.-С.222-225.